

I N D E X C A P I T U M.

- fitui possit. p. 199
- CAP. LV. Usufructuarius an & qualiter teneatur circa lites expendere? Ubi Antiquorum sententia defenditur, & admissa distinctione communi, qua distinguitur inter usufructuarium ex dispositione legis, & cum qui ex dispositione hominis usufructum obtinet, nonnulli casus constituntur; & res ista breviter & distinctè explicatur. p. 207
- CAP. LVI. Usufructuarius in ædificando, vel in reficiendo, quas expensas facere teneatur? Ubi *lex, hactenus 8. ff. de usufruct.* dilucidè explanatur. Item quæ alia onera ipsè fructuarius subire debeat; & quæ impensâ gratiâ fructuum, vel ad perpetuam rei utilitatem facta dicatur? distinctè & melius quàm hactenus declaratum.
- Demum Jacobi Mandelli de Alba distinctio in hac materia *in consil. 363. num. 6.* notabiliter adducta, atque explicata per Authorem. p. 209
- CAP. LVII. Usufructuarius, quando impensâ magna necessaria est, utrùm teneatur ante omnia impendere & postea repetere à proprietario; an verò à principio antequam impendat, possit compellere proprietarium, ut sibi pecuniam erogandam præstet, vel quod ipsè pro refectioe rei impendat?
- Deinde si fructuarius velit immodicè impendere, an necesse habeat, ut magnam impensam repetere possit, denunciare domino antequam expendat? Ubi Bartoli, Castrensis, atque aliorum Antiquorum, Recentiorum etiam traditiones in hac materia dilucidè, & melius quàm hactenus enucleantur.
- Demum, de omni impensâ, atque melioratione ab usufructuario facta, brevis & distincta resolutio traditur. Et vide *suprà capit. 33. ex numer. 7. ad numer. 13. p. 212*
- CAP. LVIII. Legatorum solvendorum onus, ad hæredem, an ad fructuarium spectet? Item quid de annuis legatis? ubi quæ hucusque scripta sunt ab aliis, congruuntur in unum; atque in hac materia brevis & distincta traditur resolutio. p. 216
- CAP. LIX. Usufructuarius omnium bonorum ex testamento, vel ex alia ultima voluntate, an, & quando teneatur solvere æs alienum à testatore relicto? Item an possit ipsè credita hæreditaria exigere, atque instrumenta & alias scripturas bonorum & jurium defuncti penes se retinere? Ubi quæ hucusque in mille locis scripta sunt, recensentur in unum, atque in proposito accurata traditur & distincta resolutio. p. 217
- CAP. LX. Hæres an & quando detrahere possit Quartam Falcidiam de legato usufructus omnium bonorum? Ubi Borgnini Cavalcani praxis & resolutio in hac materia probatur, & legibus hujus Regni applicatur.
- Deinde cū aliis defenditur Quartæ Falcidiæ & Trebellianicæ detractionem hodie locum habere, tametsi jure Regio testamentum valeat absque hæredis institutione. p. 221
- CAP. LXI. Usufructus an & qualiter finiat morte, & cum proprietate consolidetur? Reipublicæ, Civitati, Ecclesiæ, aut Fisco relicto, quanto tempore duret? Cū morietur legatarius, vel ab eodem post mortem suam, cur inutiliter legari dicatur? Item an, & quando censetur testator jus dumtaxat legasse, quod habebat in re.
- Demum, si pro se, & hærede, vel hæredibus suis usufructus ipsè relinquatur, an & quare ultra primum legatarii hæredem non extendatur? Et *ibidem* hæredum mentio quomodo in contractu, testamento, & omni alia dispositione accipienda sit? quamplurimæ leges in proposito declarantur; atque elegans & brevis resolutio in hac materia traditur. p. 223
- CAP. LXII. Proponitur difficultas *l. 4. ff. de novation.* & communi interpretatione probata, infertur inde ad quæstionem, si testator legavit uxori usufructum sub conditione si castè & vidualiter vixerit, & post ejus mortem Titio: si uxor postea secundas contraxerit nuptias, an statim debeatur Titio usufructus?
- Item etiam, si uxori legetur usufructus, si vidua permanserit; & si ad secundas nuptias transierit, idem usufructus relinquatur Titio; an uxore ante nuptias secundas defuncta Titio debeatur usufructus? Ubi quæ hucusque scripta sunt ab aliis, recensentur in unum; & communes Doctorum resolutiones magis probantur. p. 226
- CAP. LXIII. Proponitur vulgata, sed non rectè explicata difficultas *l. final. Cod. de usufruct.* Quorundam interpretationes damnantur, & vera ratio ejusdem textus redditur.
- Dubitar deinde utrùm pater commoditatem dumtaxat, an usufructum habere dicatur ex usufructu filio relicto; an etiam fructus ex eodem usufructu perceptos, finito eo restituere teneatur? Et Cyni sententia melius quàm hactenus corroborata, ad nonnulla infertur, atque aliorum traditiones in hac materia, noviter & verè confutantur. p. 228
- CAP.

I N D E X C A P I T U M.

- CAP. LXIV. Pater legitimus administrator & usufructuarius bonorum adventitiorum filifamilias; alius etiam usufructuarius quicumque utrùm amittat usufructum per ingressum Religionis, professione sequuta? Ubi quæ hucusque scripta sunt ab aliis recensentur in unum; & nonnulla noviter & melius quàm hactenus ab Authore adnotantur; ac denique Martini Silimani, Cyni, Saliceti, ac aliorum sententia contra Recentiores defenditur.
- Deinde, vivente patre, an & quando filius prætereundere possit jus aliquod in legitima; vel si legitimam recipiat in vita, & postmodum facultates patris augeantur, utrùm supplementi petendi jus obtineat? plenissimè, remissivè tamen declaratum proponitur. p. 234
- CAP. LXV. Usufructus competens patri in bonis adventitiis filii, utrùm duret filio Religionem proficiente? Ubi etiam de proprietate bonorum ejusdem filii.
- Deinde an Monasterium habeatur loco filii, ut substitutos, aut vocatos in conditione *si sine liberis*, excludat; an etiam excludere debeat Ascendentes à successione descendentes Monachi?
- Denique testamentum ante ingressum Religionis factum, utrùm sequuta professione rumpi, aut confirmari debeat? Ubi de intellectu Tridentini *sess. 25. cap. 16.* multisque in proposito necessariis, plenissimè remissivè tamen tractatur. p. 236
- CAP. LXVI. Usufructus an & qualiter capit diminutione amittatur? Ubi juris antiqui & novioris ratio discutitur; nonnulla noviter adnotantur, & quæ ad hanc materiam spectant, dilucidè & melius quàm hactenus declarantur.
- Item mors civilis, & naturalis, quando æquiparari debeant? Et materia *leg. 4. Tauri*, plenissimè, remissivè tamen tractatur. p. 238
- CAP. LXVII. Usufructus non utendo qualiter amitteretur olim; hodie etiam nova Imperatorum, atque juris Regii Partitarum constitutione, qualiter amittatur? Ubi *lex, corruptionem, Cod. de usufruct. §. finitur. vers. & non utendo, Instit. eod. tit. l. si usufructus. 28. ff. quib. mod. usufruct. amitt.* dilucidè & verè explicatur. *Legis 63. Tauri* decisio nonnullis exornatur remissivè; & quæ ad hanc materiam spectant, diffusè, sed distinctè & melius quàm hactenus enucleata traduntur. p. 241
- CAP. LXVIII. Usufructus utrùm præscriptione acquiri possit adversus dominum proprietatis, si constituitur ab eo, qui dominus non est? Ubi res ista cum brevitate & veritate explicatur; & nonnulla ab Authore adnotantur, ad quæ Neoterici omnes hucusque scribentes non sic animadvertunt.
- Continuæ etiam, vel quasi continuæ, atque discontinuæ servitutis materia remissivè tractatur, & de præscriptione earum nonnulla dicuntur. p. 246
- CAP. LXIX. Usufructus utrùm cessio in jure, sive alienatione usufructuarii amittatur, & cum proprietate consolidetur? Ubi quæ hucusque in toto Mundo scripta sunt ab aliis, recensentur in unum: Quamplurimorum traditiones in hac materia noviter & verè confutantur; & res ista, accurata, atque absoluta resolutione explicatur. p. 248
- CAP. LXX. Usufructus utrùm obligari, pignorive, aut hypothecæ dari possit? Item in servitutibus realibus, urbanis & rusticis, an idem, diversumve jus constitutum fuerit? Ubi *lex, iis qui 11. §. usufructus, & §. jura prædiorum; & lex sed an via 12. ff. de pignorib.* explicantur: Quæ huc hucusque scripta sunt ab aliis, proferuntur; Et materia hæc dilucidè, & accuratè magis quàm hactenus enucleatur. pag. 253
- CAP. LXXI. Usufructus, ac alia servitus quæcunque, quomodo confundatur; sive qualiter dominii acquisitione amittatur? Ubi nonnulla jura quæ in proposito sunt, optimè & vere enucleantur; & materia hæc breviter, distinctè tamen, & dilucidè declaratur. p. 257
- CAP. LXXII. Usufructus an, & qualiter rei mutatione extinguatur? Ubi agitur de ratione diversitatis inter servitutes personales, & reales.
- Lex, servitutes 9. §. si sublatam, ff. de servitutib. urban. l. repeti, §. rei mutatione, l. 8. ff. quib. mod. usufr. amitt. l. 41. §. universorum, l. si cui insula 53. ff. de usufruct. l. domo 21. ff. de pignorat. act.* cum aliis similibus singulariter enucleantur; & materia hæc accuratè omninò declaratur.
- Demum agitur, utrùm pretium rei, quæ post mortem testatoris fuit reempta vigore pacti tempore venditionis celebratæ in initio, ad usufructuarium pertinere debeat? Et Joannis Cephalii, & Petri Surdi consilia singularia in proposito noviter expendantur. p. 259
- CAP. LXXIII. Usufructu finito utrùm proprietarius stare debeat colono usufructuarii? Item fructuarius ipsè an proprietarii locationi stare teneatur? Ubi *lex, si pena*

INDEX CAPITUM.

pendentes, §. si qua servitus l. arbores §. 1. ff. de usufruct. l. cum antiquitas, Cod. eod. tit. l. si quis domum. §. 1. ff. locati, dilucidè & verè explanantur: quorundam traditiones in proposito noviter & cōcludēter confutantur: & materia hæc accuratè, & melius quàm hæctenus declaratur. p. 262

CAP. LXXIV. Usufructuarius si velit locare bona in quibus usufructum obtinet, utrum proprietarius locationem petens & conducere volens, præferendus sit aliis? Item quid è contra, si proprietarius velit proprietatem alienari, an debeat præferri usufructuarius? Ubi Borgnini Cavalcanti, Vincentii Carocii, ac aliorum traditiones in proposito noviter & vere carpuntur.

In vèditiōne usufructus, aut proprietatis, an & quando ratione communionis, vel sanguinis, retractus locum habeat, breviter & distinctè tractatur, & hujus materiæ accurata & dilucida resolutio traditur. p. 265

CAP. LXXV. Usufructu finito, an, & qualiter nudæ proprietatis dominus incipiat plenam in re habere potestatem? Ubi explicatur text. in §. finitur, ad fin. Institut. de usufruct. Proprietatem distinguit per plenam, & nudam, probatur. Dominium utrum sit idem quod proprietas? & unicum tantum, vel duplex, directum & utile? accuratè & distinctè tractatur. Ac demum aliorum sententiis congestis in unum, & confutatis, res ista melius quàm hæctenus declaratur. p. 269

CAP. LXXVI. Usufructus consolidatus cum proprietate, utrum ex causâ onerosâ, an ex causâ lucrativa obvenire dicatur, si originalis titulus proprietatis fuit onerosus? Ubi Cumanii interpretatione improbata, quorundam jurium vera ratio redditur. Demum inquiritur, an usufructus nudæ proprietati mariti constante matrimonio consolidatus cum uxore debeat inter alia lucra communicari. p. 274

CAP. LXXVII. Usufructuarius an & quando fructus pendentes, aut casualiter cadentes, vel ab alio perceptos, suis hæredibus relinquat? Item, quid de pensione debita ex fundis, sive prædiis locatis, aut ea quæ pro domo, vel apotheca locata debetur. Quid item de marito & uxore, quoad divisionem fructuum illius anni, in quo dirimitur matrimonium? Denique & in Capellis, fructus pendentes qualiter dividantur? Ubi quamplurima jura singulariter in proposito enucleantur, nonnulli casus distinguuntur; & materia hæc accuratè & dilucidè magis quàm hæctenus declaratur. p. 276

CAP. LXXVIII. Usufructuario omnium bonorum, vel alicujus partis, defuncto, utrum hæres ejus prætereundè possit partem in censu ad Bullam Pii V. constituto; cujus solutionis dies nondum venit? Ubi Lancelloti Gall. consilium 90. per tot. in terminis adducitur; & ejusdem resolutiones probantur. p. 280

CAP. LXXIX. Beneficiarius, vel is, cui debetur pensio ex redditibus Ecclesiasticis, si pendentes fructibus decedat, qualiter fructuum divisio fieri debeat; sive in prædictis utrum inducenda sit distinctio l. defuncta 65. ff. de usus. Ubi quæ huc usque scripta sunt ab aliis, breviter recensentur, nonnulla noviter & verè adnotata per Authorem in medium proferuntur, & prædictorum vera resolutio traditur. p. 281

CAP. LXXX. Fructus bonorum Majoratus pendentes, utrum sequenti successori à die delatæ successionis præstandi sint; sicut proprietario, mortuo usufructuario, præstantur; an inter illum & hæredes ultimi possessoris pro rata dividi debeant? Ubi contrariæ sententiæ adducuntur, & Didaci de Covarr. Ludovici Molinæ, ac aliorum sententiæ noviter defensæ; noviter etiam atque eleganter his respondetur, quæ novissimè omnium Petrus de Barbosa, & Martinus Monter-à-Cueva adnotarunt in contrarium. p. 283

CAP. ULT. continet 260. assertiones, quarum quælibet ancipitis & gravis alicujus quæstionis resolutionem complectitur. Has olim Author Salmanticæ, tenera ætate, tertio & quinto studiorum anno publicè disputandas proponens, summa omnium admiratione & approbatione defendit: longa postmodum meditatione ad examen revocavit; & cum omnes ferè Authores in proposito hæctenus scribentes ad præsens perlegisset, ex ipsis facillè possit quamplures libros scribere, sciens tamen consultòque prætermisit; quippe qui velit quamplurima ab ipso luculentius forsan quàm adhuc elaborata prætereire, dum quæ alii tradiderunt, effugiat, sat illi erit in hac parte, si ex involutis & contrariis juris ambagibus, veriores sententias maturius nunc perpensas in medium proferat; & alibi disputanda reservet, quæ vel ab aliis scripta non sunt, vel diffusè & indistinctè traduntur. Et vide ad finem, ubi ponitur Tabula materialium quæ in hisce assertionibus explicantur, & quarum veriores resolutiones traduntur. pag. 286

D. JOH.

D. JOANNIS
DEL CASTILLO
SOTO MAYOR
QUOTIDIANARUM
CONTROVERSIARUM JURIS
LIBER PRIMUS.
DE USUFRUCTU.

CAPUT I.

Usufructus formalis, & causalis distinctio, quæ glossarum, Bartoli, & communi Doctorum autoritate probatur; sed à Neotericis multis improbata est, ab Authore jure, & ratione fulcitur, & quamplurimorum Scriptionum sententia comprobatur. Duareni, Corrasii, Connani, Hotomanni, Eguinarii, Petri Gregorii, & aliorum recentiorum argumentationibus pleniùs, & distinctè magis, quàm adhuc respondetur: plures leges, quæ ad hanc quæstionem spectant, dilucidè explanantur: & nonnulla adnotata novè ab Authore traduntur. Demum expressum in jure, vel tacitum qualiter accipiatur, sive quot modis expressam quid dicatur, plenissimè, remissivè tamen, declaratum proponitur.

SUMMARIUM.

- 1 De significatione, proprietate, & virtute verbi Usufructus, remissivè.
- 2 Usufructum duplicem, causalem, & formalem; communis sententia constituit.
- 3 Usufructus formalis, & causalis exempla ponuntur.
- 4 Usufructus est servitus personalis ita coherens personæ, ut ab ea separari non possit: & vide infra c. 28. ex num. 2.
- 5 Usufructus quare dicatur servitus personalis.
- 6 Usufructus formalis, & causalis signa, & vestigia plura apud Jureconsultos reperiri.
- 7 Pro communi sententia duæ leges ponderantur.
- 8 L. si ita stipulatus fuero, 126. §. primo ff. de verborum obligationibus, pro communi expenditur.
- 9 Nec Authori placent, quæ ad illum textum magis subtiliter, quàm verè Franciscus Connanus adnotavit.
- 10 Joannis Corrasii solutio ad textum, in dicto §. primo. fortius quàm adhuc impugnata.
- 11 Pro communi tres leges inducuntur.
- 12 Duæ aliæ leges pro communi expenduntur.
- 13 L. si cum testamento. §. si fundam, ff. de exceptione rei judicatæ, multùm vigere pro communi.
- 14 Joannis Corrasii interpretationem ad illum textum veram non esse.
- 15 Joan. del Castillo Quotid. Controv. Juris. Tom. I.

- 15 Usufructus formalis, & causalis distinctionem, lege quadam Partitæ probatam videri.
- 16 Authores infiniti congeruntur in unum; qui causalis, & formalis usufructus distinctionem probant, & numeris sequentibus.
- 17 Usufructus appellatione etiam causalem sustineri, & qui aliter à proprietate separabilis non est: Curtium Junioem rectè consuluisse.
- 18 Petri de Barbosa præstantissimi Jurisconsulti laus.
- 19 Petrus Augustinus Morla notatus, & sicut noviter convictus per Authorem.
- 20 Doctorem Espino confusè & intricatè loquentem fuisse in hac materia.
- 21 Borgninus Cavalcanti argutus ab Authore, quod in hac quæstione nullum verbum scripserit.
- 22 Dominus Licentiatas Petrus de Tapia olim Salmanticæ Juris Casarei publicus moderator, Collegii Divi Bartholomæi insignis Collega; & Authoris præceptor; nunc vero in supremo Regio Senatu meritißimus, & præstantissimus Consiliarius existit.
- 23 Tituli ff. & C. & Institutionum, de usufructu, loquuntur de usufructu formali; non de causalis.
- 24 Usufructum unicum tantum esse, eumque formalem, & proprium, ex sententia multorum Recentiorum.
- 25 Præcipuum Neotericorum fundamentum adducitur: & respondetur ad illud, infra num. 34.
- 26 Nonnulla argumenta, quæ contra communem hoc numero præcitantur, reducenda esse ad fundamentum superius, & ad illa satisfactum infra, num. 35.
- 27 Eguinarii Barbos contra communem verba quedam relata.
- 28 Petri Gregorii contra communem argumentatio proposita, & ad illam novè satisfactum ab Authore, infra num. 36.
- 29 Petri Costali verba quedam in hac materia proferuntur.
- 30 Francisci Connani contra communem ratio secunda proponitur, & novè diluitur per Authorem, infra num. 37.
- 31 L. quod nostrum, ff. de usufructu, communiter expendi solet contra communem, & respondetur ad eam, infra, num. 39.
- 32 L. cum in fundo. ff. de jure dotium, contra communem ponderata, & novè satisfactum ad illam, infra num. 43.
- 33 Ultimum fundamentum contra communem adducitur; & respondetur infra num. 44. & sequent.
- 34 A communi sententia recedendum non esse, & præcipue Recentiorum argumentationi satisfactum.
- 35 Nonnullis rationibus adductis supra contra communem respondetur.